

OCAK AYI RAHİM AĞZI (SERVİKS) KANSERİ FARKINDALIK AYI

Bir ülkede rahim ağzı kanserinden kaynaklı ölümü engellenen kadın sayısı o ülkenin sağlık hizmetleri yönünden gelişmişliği ve kadına verilen değer ile doğru orantılıdır. Rahim ağzında gelişen bir kanser türü olan Rahim Ağzı Kanserinin, tarama yöntemleri ile erken tanı alındığında hastalığa bağlı ölüm oranlarının büyük oranda azaltılabildiği kanıtlanmıştır. Bu nedenle Bakanlığımız buna yönelik kapsamlı sağlık programlarının içine Rahim Ağzı Kanser taramalarını da almış ve büyük bir başarı ile yürütmeye devam etmektedir.

Ocak ayı Rahim Ağzı Kanseri Farkındalık Ayı olarak belirlenmiş olup dünyanın birçok ülkesinde hastalığa dikkat çekmek üzere Farkındalık etkinlikleri düzenlenmektedir. Ülkemizde de farkındalık etkinlikleri tüm illerimizde yapılmakta, tarama programlarımız tanıtılarak halkımızı bu konuda bilinçlendirmeye çalışılmaktadır.

Rahim Ağzı Kanseri Neden Önemli?

- Rahim ağzı kanseri önlenebilen bir hastalıktır.
- Rahim ağzı kanseri erken teşhis edildiğinde yüksek oranda tedavi edilebilir bir kanser türüdür.

Risk Faktörleri Nelerdir?

- 30 yaşın üzerinde olup tedavi edilmemiş Human Papilloma Virüs (HPV) ve/veya cinsel yolla bulaşan diğer enfeksiyonların olması. (HPV, rahim ağzı kanseri de dahil olmak üzere en az altı kanser türüne neden olabilen, cinsel yolla bulaşan yaygın bir virüstür.)
- Çok doğum yapmak ve ilk doğumu erken yaşta yapmak.
- Erken yaşta (16 yaş öncesi) aktif cinsel yaşama başlamak.
- Birden fazla cinsel partnerin olması.
- Sigara içmek.
- Düşük sosyoekonomik düzeye sahip olmak.
- Zayıflamış bağışıklık sistemi (İnsan İmmün Yetmezlik Virüsü/HIV gibi) hastalıkların olması.

Belirtileri Nelerdir?

Rahim ağzında kanser öncesinde gelişen değişiklikler genellikle belirti vermeyip ancak pelvik muayene, Pap Smear testi ve HPV testleri ile erken dönemde tespit edilebilmektedir.

Aşağıdaki belirtilerden herhangi biriyle karşılaşırsanız hemen bir sağlık uzmanına başvurunuz:

- Vajinadan artan miktarda veya alışılmadık türde akıntı geliyorsa

- Sırt, bacak veya kadın cinsel organlarının olduğu bölgede ağrı gözleniyorsa
- Yorgunluk, kilo kaybı, iştahsızlık gelişmişse
- Tek ya da iki bacakta şişkinlik varsa
- İdrar yaparken ağrı gözleniyorsa
- Normal adet dönemi dışındaki zamanlarda lekelenme tarzında hafif kanama oluyorsa
- Normalden daha uzun süren veya daha ağır olan âdet kanaması söz konusu ise
- Cinsel ilişki sırasında veya sonrasında kanama veya ağrı gözleniyorsa
- Menopoz sonrası kanama izleniyorsa.

Erken Teşhis

Tarama ve erken teşhis ile tedavisi mümkün olan rahim ağzı kanseri, günümüzde kanserden ölüm nedenleri arasında çok geride yer almaktadır. Rahim ağzı kanseri HPV ile ilişkili olan en yaygın hastalıktır. Neredeyse tüm rahim ağzı kanserleri HPV enfeksiyonu nedeniyle gelişmektedir. HPV ayrıca kadın ve erkeklerde cinsel organ ve ağız boşluğu kanserlerine de neden olmaktadır. HPV'nin tespiti, erken dönemde rahim ağzındaki kanser öncülü değişikliklere işaret ederek kanser teşhisini kolaylaştırmaktadır. Günümüzde rahim ağzı kanserini önlemeye veya erken bulmaya yardımcı olmak üzere geliştirilmiş iki tarama testi yaygın şekilde kullanılmaktadır.

- **HPV testi;** rahim ağzındaki hücresel değişikliklere neden olabilecek virüsün (Human papilloma virüsü) rahim ağzı hücrelerinde tespiti esasına dayanan bir testtir.
- **Pap smear testi;** uygun şekilde tedavi edilmezse rahim ağzı kanserine dönüşebilecek olan prekanseröz durumları (rahim ağzındaki hücre değişiklikleri) arama esasına dayanan bir testtir.

Her iki test de son derece basit ve ağrısız işlemler olup aynı anda yapılmaktadır.

Rahim ağzı kanseri Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ tarafından) “önlenebilir bir ölüm nedeni” olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde uygulanan Ulusal Kanser Tarama Programı uyarınca, tarama standartlarımız doğrultusunda 30-65 yaş aralığındaki kadınlara her 5 yılda bir HPV ve Pap Testi uygulanmaktadır.

Tarama Testleri Nereelerde Yapılabilir?

Ülkemizde rahim ağzı kanseri taramaları; Toplum Sağlığı Merkezlerinin bağlı birimi olarak faaliyet gösteren Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezlerinde (KETEM) , Sağlıklı Hayat Merkezlerinde (SHM), Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) ÜCRETSİZ olarak yapılmaktadır.

Tedavi

Erken dönemde saptandığında ek bir başka tedaviye ihtiyaç olmadan tümör cerrahi olarak çıkartılabilir. Eğer daha ileri bir safhada karşılaşılmışsa kemoterapi ve radyoterapi verilmektedir. Hangi tedavinin kime ve nasıl uygulanacağı evreye göre değişmektedir.

Korunma

- HPV'nin en çok kanser yapan tiplerine karşı geliştirilen ve koruyuculuğu yüksek olan aşılar mevcuttur. Dünya Sağlık Örgütü, rahim ağzı kanserine karşı 9-14 yaşlarındaki kız çocuklara aşı yapılmasını önermektedir.
- 30 yaşından itibaren tarama testlerini düzenli bir şekilde yaptırmak.
- Güvenli cinsel ilişki konusunda eğitim almak.
- Cinsel aktivite sırasında prezervatif (kondom) kullanmak.
- Erkeklerin sünnet olması.
- Sigara kullanmamak.